

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра терапевтичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ
перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Ірина Солонинко

“ ___ ” _____ 2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ВБ 3.4.3 ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Індивідуальний профільний курс практичної підготовки (ПКПП)
« Ортопедична стоматологія»

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

(для студентів 5 курсу стоматологічного факультету)

Обговорено та ухвалено

на методичному засіданні кафедри

терапевтичної стоматології

Протокол № 12

від « 13 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри

проф. Володимир Зубачик

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

профільною методичною комісією

зі стоматологічних дисциплін

Протокол № 2

від «   » червня 2023 р.

Голова профільної методичної комісії

проф. Ян Варес

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Львівський національний медичний
університет ім. Данила Галицького
кафедра терапевтичної стоматології

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Завідувач кафедри терапевтичної стоматології
д.мед.н. проф. Зубачик В.М., доц. к.мед.н. Бучковська А.Ю., доц. к.мед.н. Петришин О.А., ас.
Гавришкевич Я.І.

РЕЦЕНЗЕНТИ : Завідувач кафедри ортопедичної стоматології,
к.мед.н., доц. Кухта В.С.,
Завідувач кафедри стоматології дитячого
віку
к.мед.н. доц. Колесніченко О.В.

Обговорено та рекомендовано до затвердження профільною методичною комісією зі
стоматологічних дисциплін Протокол № 2 від “   ” червня   2023 р.

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
	Змін та доповнень не внесено	13.06.2023 р., протокол № <u>12</u>	

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

«Терапевтична стоматологія. Профільний курс «Ортопедична стоматологія».
відповідно до Стандарту вищої освіти України *другого (магістерського) рівня*
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»_
спеціальності 221 «Стоматологія»
освітньої програми *магістра стоматології*

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Відповідно до примірного навчального плану додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія», вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на V році навчання в IX- X семестрах.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них:			Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			
		Лекцій (годин)	практичних занять (год.)		
Назва дисципліни: Терапевтична стоматологія <i>Змістових модулів 2</i>	6 кредитів/ 180 годин	-	90	90	V курс, 9-10 семестри залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів щодо запобігання таким найпоширенішим захворюванням, як карієс та його ускладнення і захворювання тканин пародонта та СОПР.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення “Терапевтичної стоматології” ґрунтується на попередньо отриманих студентами знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, пропедевтики терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати стоматологічні захворювання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Терапевтична стоматологія” є вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів, обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження хворого та проводити диференціальну діагностику, ставити остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань, проводити диспансеризацію хворих.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» дисципліна «Терапевтична стоматологія» забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

- *інтегральна:* здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності.
- *загальні:*
  1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

- фахові:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепо-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепо-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепо-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції. 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепо-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів. 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

спеціальні:

1. Збирання медичної інформації про стан пацієнта;
2. Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень;
3. Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання;
4. Діагностування невідкладних станів;
5. Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань;
6. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань;
7. Визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань;
8. Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології;
9. Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій;
10. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань;
11. Організація проведення лікувально-евакуаційних заходів;
12. Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги;
13. Організація та проведення стоматологічної диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
14. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне);
15. Ведення медичної документації;
16. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15
ВБ3.4.3		+	+				+		+			+			

	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК17	ФК18
ВБ3.4.3	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+			

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
---	----------------	--------	--------	-------------	-------------------------------

1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень
4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
5.	Здатність спілкуватися англійською мовою	Володіти англійською мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування	Вміти користуватися англійською мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь
6.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій		Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь

7	Здатність до пошуку опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь
8.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації,	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації
9.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності
10.	Здатність бути критичним і самокритичним	Знати методи реалізації знань у виборі стратегії спілкування з пацієнтами і колегами	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
11	Здатність працювати у команді	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток
12	Прагнення до збереження навколишнього середовища	Здатність оцінити стан навколишнього середовища	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища	Нести персональну відповідальність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при

					виконанні професійних завдань
13	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Нести відповідальність за свою громадську позицію та діяльність
14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Нести відповідальність за свою громадську позицію та правову діяльність
15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для	Здатність оцінити стан морального та культурного середовища, стан природи у розвитку суспільства	Вміти аналізувати показники якості навколишнього, культурного середовища	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища у загальній системі знань про суспільство	Нести персональну відповідальність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань

активного відпочинку та ведення здорового способу життя				
---	--	--	--	--

	П Р Н 1	П Р Н 2	П Р Н 3	П Р Н 4	П Р Н 5	П Р Н 6	П Р Н 7	П Р Н 8	П Р Н 9	П Р Н 10	П Р Н 11	П Р Н 12	П Р Н 13	П Р Н 14	П Р Н 15	П Р Н 16	П Р Н 17	П Р Н 18	П Р Н 19	П Р Н 20	П Р Н 21	П Р Н 22	П Р Н 23
В Б 3 · 4 · 3	+	+	+	+	+		+		+	+		+							+	+	+	+	

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу 12 хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).
22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).
23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№ з/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
-------	----------------	--------	--------	-------------	-------------------------------

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та професійній діяльності

№ з/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Спеціальні компетентності:					
1.	Збирання медичної інформації про стан пацієнта	Принципи послідовності обстеження стоматологічного пацієнта з одонтопатологією, захворюваннями пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота.	Оцінювати загальний, психо-моторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки. Аналізувати необхідність призначення тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці одонтопатології, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Оцінювати стан зубів, пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота та зміни в них. Тракувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних одонтологічних захворюваннях, хворобах пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології при спілкуванні з пацієнтом, родичам пацієнта, колегами.	Нести відповідальність за дотримання принципів обстеження стоматологічного пацієнта
2.	Оцінювання результатів лаборатор-	Біохімічний склад слини, ротової рідини, їх біофізичні властивості (рН, ремінералізуючий	Оцінити та інтерпретувати результати біохімічних,	Вміти обґрунтовано пояснити зміни стану зубів,	Нести відповідальність за

№ з/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<p>них та інструментальних досліджень (за списком 5)*</p>	<p>потенціал тощо). Суть, методика проведення тесту емалевої резистентності, електроодонтодіагностики.</p> <p>Показання до рентгендіагностики, люмінесцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії.</p> <p>Гігієнічні та пародонтальні індекси.</p> <p>Нормальні величини основних констант людини (клінічний, біохімічний аналіз крові, сечі тощо) та зміни в них при запальних процесах, алергічних станах тощо.</p> <p>Цитологічне, мікробіологічне дослідження органів та тканин зубо-щелепного апарату, ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта.</p> <p>Методи визначення довжини кореневого каналу.</p>	<p>біофізичних, мікробіологічних досліджень слини та ротової рідини, рН та ремінералізуючі властивості.</p> <p>Проводити ТЕР-тест, ЕОД та інтерпретувати результати.</p> <p>Призначити по показанням та оцінити результат рентгендіагностики, люмінесцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії.</p> <p>Провести визначення гігієнічних та пародонтальних індексів, оцінити їх результати.</p> <p>Оцінити зміни в клінічних, імунологічних, біохімічних аналізах крові, сечі тощо.</p> <p>Інтерпретувати результати цитологічних, гістологічних досліджень при різних патологічних станах.</p> <p>Проводити визначення довжини кореневого каналу різними методами.</p>	<p>пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота, слини (ротової рідини), крові, сечі пацієнту, родичам пацієнта, при обговоренні з колегами.</p>	<p>правильність та точність оцінки лабораторних та інструментальних методів дослідження.</p>

3.	Встановлен-ня клінічно-го діагнозу стоматологічного захворювання (за списком 2.1)*	Клінічні прояви (скарги, анамнез захворювання, результати об'єктивного обстеження) різних форм основних одонтологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень, пульпіту, періодонтиту), хвороб пародонта, слизової оболонки порожнини рота	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1)*. За стандартними методиками, використовуючи логічний аналіз попередньо отриманих даних суб'єктивного та об'єктивного обстеження, додаткових методів, проведеної диференційної діагностики встановлювати клінічний діагноз стоматологічного захворювання. Класифікувати каріозні та некаріозні ураження, захворювання ендодонта (пульпи та періодонта), хвороби пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота за перебігом, глибиною ураження, клініко-морфологічними формами.	Вміти обґрунтувати клінічний діагноз стоматологічного захворювання для пацієнта, при обговоренні з колегами.
4.	Діагностування невідкладних станів та визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги	Знати клінічні прояви невідкладних станів на стоматологічному травматичному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі); тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми невідкладних станів (за списком 4)*. Виконувати лікарські маніпуляції щодо надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми	Аналізувати причини виникнення невідкладного стану пацієнта на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин

			за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу (за списком 6)*.	
5.	Проведення лікування основних одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота (за списком 2.1)*	Етапи лікування різних форм карієсу та його ускладнень (пульпіту та періодонтиту). Склад, властивості, показання до використання пломбувальних матеріалів для постійних і тимчасових пломб, лікувальних прокладок, пломбування кореневих каналів (силери та філери) та методики їх застосування.	Призначати та проводити лікування основних стоматологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту, періодонтиту, гінгівіту, пародонтиту, захворювань органів і слизової оболонки порожнини рота) за існуючими алгоритмами та стандартними схемами відповідно до списку стоматологічних маніпуляцій (за списком 7)*	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнта та при обговоренні з колегами, родичами хворого.
6.	Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань	Схеми масової та індивідуальної профілактики одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та місцевої медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	Вміння організувати заходи масової й індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань
7.	Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології	Особливості перебігу та лікування основних стоматологічних захворювань при фізіологічних станах та соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта. Особливості знеболення у пацієнтів з соматичною патологією.	Оцінити стан пацієнта при вагітності, хворобах крові та кровотворних органів, серцево-судинних захворюваннях, психічних порушеннях, хворобах дихальної системи та середостіння, ендокринної, скелетно-м'язової системи та	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнтів в особливому фізіологічному стані та при соматичній патології та при обговоренні з колегами, родичами хворого.

			<p>сполучної тканини, інфекційних та паразитарних хвороб.</p> <p>Прийняти обґрунтоване рішення щодо вибору методу знеболення та лікування основного стоматологічного захворювання в даній ситуації, призначення медикаментозних засобів тощо</p>	
8.	Ведення медичної документації	Перелік необхідної для ведення медичної документації терапевтичного прийому (згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02. 2012р.)	Заповнювати основні форми медичної документації терапевтичного прийому: форми № 043/о “Медична карта стоматологічного хворого; № 037/о “Листок щоденного обліку роботи лікаря-стоматолога” ; № 039-2/о «Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога.	Вміти співпрацювати, обмінювати інформацією про стан пацієнта з профільними спеціалістами.....
9.	Здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубо-щелепної системи людини та здоров'я в цілому	Зміни біохімічного складу, будови та властивостей твердих тканин зубів при підвищеному вмісті фтору (селену) у воді та ґрунті ендемічних зон.	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан твердих тканин зубів.	Вміти пояснити пацієнту значення мінеральних речовин, мікроелементів для правильного формування зубів, щелеп та кісткової системи
<p>* - списки додатку 3 Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 22 спеціальності 221 «Стоматологія».</p>				

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Терапевтична стоматологія закладає фундамент для формування в подальшому наступних програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності «Стоматологія»:

1. Проводити збір анамнезу, суб'єктивне та об'єктивне обстеження стоматологічного хворого.
2. Призначати та аналізувати дані лабораторних, функціональних та/або інструментальних обстежень.
3. Встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній та клінічний діагноз стоматологічного захворювання за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи.
4. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань.
5. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

Результати навчання для дисципліни. По завершенню вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» студенти повинні **знати**:

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки та органів порожнини рота;
- класифікації хвороб СОПР;
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки захворювань СОПР;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики захворювань СОПР;
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі.

вміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження хворого;
- ставити клінічний діагноз основних захворювань;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин – 6 кредитів ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Тема	К-сть годин
----------	-------------	--------------------

1.	Схема будови слизової оболонки порожнини рота (СОПР). Анатомо-фізіологічні особливості слизової оболонки різних відділів порожнини рота і їх клінічне значення. Захисні механізми СОПР та чинники, що спричиняють розвиток її патології. Слизна, її склад та властивості. Мікрофлора порожнини рота. Особливості обстеження пацієнтів з патологією СОПР. Первинні та вторинні елементи пошкодження СОПР. Спеціальні та лабораторні методи обстеження. Оформлення медичної документації.	6
2.	Класифікація захворювань СОПР. Механічна та хімічна травми. Лейкоплакія: етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування. Фізична травма СОПР. Гальванічний стоматит. Радіаційне ураження. Особливості надання невідкладної допомоги при радіаційній травмі. Профілактика радіаційного мукозиту при променевій терапії.	6
3.	Вірусні захворювання. Самостійні вірусні хвороби СОПР: гострий герпетичний стоматит, оперізувальний герпес, бородавки. Клініка, лікування. Симптоматичні вірусні хвороби, які виявляють в порожнині рота: СНІД, грип, кір, вітряна віспа, ящур. Клініка, лікування, профілактика. Бактерійні стоматити з перевагою процесів альтерації. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування. Вияви специфічних інфекційних хвороб у порожнині рота: сифіліс, туберкульоз. Клініка, діагностика, лікування. Грибкові ураження порожнини рота. Клініка, диференційна діагностика, лікування.	6
4.	Загальна характеристика алергічних реакцій. Алергічні реакції негайного типу. Анафілактичний шок. набряк Квінке. Кропив'янка. Клініка, діагностика, лікування. Алергічні реакції сповільненого типу, їх вияви у порожнині рота. Контактний та токсико-алергічний стоматити. Хронічний рецидивний афтозний стоматит. Багатоформна ексудативна еритема та інші.	6
5.	Зміни СОПР при дерматозах з автоімунним компонентом. Пухирчаста хвороба, червоний плесканий лишай, червоний вовчак.	6
6.	Зміни СОПР при патології травної, ендокринної, серцево-судинної систем та системи крові.	6
7.	Аномалії розвитку і хвороби язика. Неврогенні захворювання язика. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування та профілактика. Захворювання губ. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування та профілактика.	6
8.	Передракові захворювання СОПР. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб СОПР. Використання фізичних методів лікування у комплексній терапії СОПР. Особливості гігієнічного догляду за порожниною рота.	6
9.	Ергономіка. Інструктаж з техніки безпеки. Клінічна анатомія та гістологія твердих тканин зуба. Фізіологічні дані про тверді тканини зуба. Ембріогенез зуба.	6
10.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу зубів. Діагностика, лікування та профілактика початкової стадії карієсу. Лікування карієсу та некаріозних уражень зубів. Особливості реставраційного пломбування зубів. Кофердами. Відпрацювання практичних навичок.	6

11.	Сучасні пломбувальні матеріали. Композиційні пломбувальні матеріали. Склоіономерні цементи. Компомери. Кермети. Методи їх застосування. Емалево-дентинні адгезивні системи. Реконструкція зубів за допомогою парапульпарних штифтів, вкладок, вінірів. Курація хворих.	6
12.	Ендодонтія. Принципи ендодонтії. Морфологічні аспекти (система коренів та каналів, морфологія верхівки кореня, пульпи, функції). Клініка, діагностика пульпіту. Принципи ендодонтичного лікування. Сучасний ендодонтичний інструментарій. Класифікація. Принципи діагностики, лікування та профілактики пародонтиту (періцементиту). Ендоперіодонтна хірургія. Відпрацювання практичних навичок.	6
13.	Анатомо-морфологічні та фізіологічні особливості пародонту. Комплексне обстеження хворих при захворюваннях пародонту. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Класифікація хвороб пародонту. Основні синдроми пародонтиту. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступенів тяжкості генералізованого пародонтиту.	6
14.	Комплексне лікування та профілактика захворювань пародонту. Організаційні аспекти допомоги при патології пародонту. Освоєння практичних навичок.	6
15.	Фармакодинаміка лікарських речовин, які застосовуються в терапевтичній стоматології. Рецептатура. Фізіотерапевтичні методи лікування основних стоматологічних захворювань. Рентгендіагностика основних стоматологічних захворювань.	6
	Всього	90

ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА 5 курс

№ п/п	Тема заняття	К-сть годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, написання академічної історії хвороби.	42	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Підготовка до контролю засвоєння заліку – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	8	
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
3.1.	Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	
3.2.	Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	
3.3.	СНІД. Сучасні методи діагностики та лікування. Тактика лікаря-стоматолога.	2	

3.4.	Дифтерія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
3.5.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	2	
3.6.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїд.	2	
3.7.	Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевої хворобі.	2	
3.8.	Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб СОПР. Використання фізичних методів лікування у комплексній терапії СОПР. Особливості гігієнічного догляду за порожниною рота.	2	
3.9.	Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке, гіпертонічному кризі, колапсі, непритомності. Алгоритми дій.	4	Реферативне повідомлення
3.10.	Сучасні рентгенологічні методи досліджень ускладненого карієсу. Диференційна діагностика ускладнень, викликаних алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога.	4	Реферативне повідомлення
3.11.	Сучасні технології лікування пульпітів та періодонтитів.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
3.12.	Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування корневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.	2	
3.13.	Інструментальна обробка корневих каналів „Step-back”, „Crown-down” технікою.	2	
3.14.	Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
3.15.	Диспансеризація стоматологічних хворих. Аналіз кількісних і якісних показників роботи лікаря-стоматолога.	2	
4.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-медичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	6	
	Разом	90	

9. Індивідуальні завдання

1. Створення навчальних відеофільмів по:

- діагностиці та лікуванню захворювань СОПР;
- методах обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню;

- диференційній діагностиці основних стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- Виготовлення навчальних стендів. Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
  - Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
  - Участь у конкурсах професійної майстерності.

10. Завдання для самостійної роботи студентів

1. Клінічна гістологія слизової оболонки ясен.
2. Клінічна гістологія епітелію слизової оболонки ясен.
3. Клінічна гістологія сполучнотканинної основи ясен.
4. Структура зубо-ясенного з'єднання.
5. Клінічне значення зубо-ясенного з'єднання і ясенної рідини.
6. Морфо-рентгенологічна характеристика кісткової тканини альвеолярного паростка.
7. Морфологічна характеристика цементу. Емалево-цементна границя.
8. Зубо-утримуюча функція пародонта. Складові частини жувального навантаження по Мюллеру.
9. Клінічна гістологія періодонту.
10. Зубний наліт. Механізм утворення. Функціональне значення.
11. Ясенна рідина. Механізм утворення. Функціональне значення.
12. Мікроорганізми порожнини рота в нормі. Заміна їх складу під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів.
13. Слина, як біологічне середовище порожнини рота. Хімічний склад слини, його зміна під впливом екзот- та ендогенних факторів.
14. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізм утворення. Структура кутикули, пелікули.
15. Клінічні методи діагностики стоматологічних захворювань.
16. Лабораторні методи діагностики стоматологічних захворювань
17. Клінічне значення рентгенологічного дослідження хвороб ендодонту та пародонту.
18. Роль місцевих факторів в патогенезі запальних хвороб пародонту.
19. Роль дефіциту вітамінів в патогенезі запальних хвороб пародонту.
20. Значення порушень мікро циркуляції тканин пародонта в патогенезі запальних хвороб пародонту.
21. Значення імунних порушень в патогенезі хвороб пародонту.
22. Механізм утворення клінічних кишень.
23. Методи визначення статички зубів. Індексна оцінка.
24. Метод вимірювання глибини клінічної кишені.
25. Систематика гінгівіту.
26. Систематика пародонтиту.
27. Систематика пародонтозу.
28. Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
29. Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
30. СНІД. Сучасні методи діагностики та лікування. Тактика лікаря-стоматолога.
31. Дифтерія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
32. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.
33. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїд.
34. Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевої хворобі.
35. Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб СОПР. 36. Використання фізичних методів лікування у комплексній терапії СОПР. 37. Особливості гігієнічного догляду за порожниною рота.

38. Сучасні рентгенологічні методи дослідження захворювань пульпи та періодонту. Диференційна діагностика ускладнень, викликаних алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога.
39. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування корневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.
40. Інструментальна обробка корневих каналів „Step-back”, „Crown-down” технікою. Техніка «збалансованої сили».
41. Основи естетичної реставрації зубів. Необхідний інструментарій для препарування твердих тканин зуба і проведення реставрації. Поняття кольору зуба. Принципи та способи підбору кольору реставрації. Відтворення натурального кольору зуба. Планування виконання прямої реставрації зуба.

11. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» використовуються наступні методи навчання:

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
  - **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
  - **практичні** (опрацювання практичних навичок).
  - **пояснювально-ілюстративні** або **інформаційно-рецептивні**: засвоєння студентами інформації поданої викладачем;
  - **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
  - **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
  - **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.
- Методи навчання також можуть бути поділені на:
- методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
  - методи **застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
  - методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
  - методи **заохочення і покарання**.

12. Методи контролю

Порядок оцінювання навчальної діяльності студентів регламентовано „Інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу" (затвердженої МОЗ України від 15.04.2014 року).

Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Для дисциплін „Терапевтична стоматологія” на 5 курсі формою підсумкового контролю є диференційований залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного

(CA), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

13. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179
4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161

3.99	160
3.97	159
3.94	158
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123
3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

14. Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни.

Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки. Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4

Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

15. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни;
2. Довідники для студентів з вивчення дисципліни;
3. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Методичні розробки, тези, тексти, мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
5. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів на практичному занятті, включаючи матеріал для теоретичної підготовки та орієнтовні карти для оволодіння професійними вміннями та навичками, тести для самоконтролю відповідно до тем практичних занять.
6. Інструктивні матеріали для позааудиторної самостійної роботи за темами, що винесені на самостійне опрацювання.
7. Теоретичні питання та практичні завдання до контролю засвоєння змістових модулів;
8. Методичні рекомендації для викладачів до практичного заняття згідно тематичного плану.

16. Рекомендована література:

- Бебешко В.Г., Завербна Л.В. Радіаційне ураження органів порожнини рота.– К., 2004.
- Болезни слизистой оболочки полости рта: метод. пособие /П.Т. Максименко, О.Ю. Костелли, Т.П. Скрипникова.– К.: Хрещатик, 1998.
- Готь І., Адамович О., Масна-Чала О. Соціально-значимі інфекції в стоматології.– Львів: Компакт ЛВ, 2005.
- Данилевський М.Ф., Мохорт М.А., Мохорт В.В. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонту.– К., 1991.
- Данилевський М.Ф., Несин О.Ф., Рахній Ж.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота.– К.: Здоров'я.
- Диспансеризація стоматологічних хворих з хронічними захворюваннями порожнини рота, червоної облямівки губ та передпухлинними процесами: навч. посібник для студентів і лікарів-інтернів вищих мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації, інтернів, лікарів-стоматологів/ Т.П. Кравець, М.М. Гордіюк, Г.Г. Бойко.– Кривий Ріг, 2003.
- Завербна Л.В. Перебіг гострої променевої хвороби у порожнині рота. Профілактика та лікування радіаційних ускладнень при променевої терапії онкологічних захворювань (методичні вказівки).– Львів, 2007.– 28 с.
- Запорожан В.М., Аряев М.Л., ВІЛ-інфекція і СНІД.– К., 2004.

- Захворювання слизової оболонки порожнини рота: навч. посібник для викладачів, студентів, лікарів-інтернів, субординаторів, практ. лікарів-стоматологів /Н.В. Петраш, А.І. Семенів, Ю.І. Петраш.– Львів: ЗУКЦ, 2001.
- Зубачик В.М. Інфекційні захворювання слизівки рота. Віруси. Фузоспірохети // Лекційний матеріал.– Л. 1995.
- Кухта С.Й., Бунь Ю.М., Кухта В.С. Класифікація хвороб порожнини рота та їх рентгенодіагностика.– Львів, 2000.
- Луцик О.Д., Макєєв В.Ф., Ященко А.М. Атлас мікроанатомії органів ротової порожнини.– Львів, 1999.
- Патологія слинних залоз і щелеп (пухлиноподібні пухлинні, кістозні ураження): навч. посібник для стомат. ф-ту мед. вузів, інтернів, викладачів/ І.С. Шпонька, Г.С. Короленко, В.І. Неводник.– Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2007.
- Петраш Н.В. Захворювання слизової оболонки порожнини рота.– Львів.– 2001.
- Поспішіль Ю.О., Вовк В.І. Патологічна анатомія стоматологічних хвороб: навч. посібник для студентів стомат. ф-тів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації.– Львів: Компакт-ЛВ, 2005.
- Соціально значимі інфекції в стоматології: навч. посібник для студентів стомат. ф-тів вищих навч. мед. закладів IV рівнів акредитації /І. Готь, О. Адамович, О. Масна-Чала; наук. ред. З. Масний.– Львів: Компакт-ЛВ, 2005.
- Терапевтична стоматологія: підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації: у 2 т. /А.К. Ніколишин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко.– Полтава: Дивосвіт, 2007.– Т.2: Хвороби пародонта, стоматогенна хроніоінтоксикація, захворювання слизової оболонки порожнини рота, організація стоматологічної допомоги в Україні, основи вчення про профілактику стоматологічних захворювань.– 2007.
- Удовиченко Н.Н. Социальные и стоматологические проблемы туберкулеза // Стоматология.– 2003.– № 11.– С. 50-52.
- Фещенко Ю.І., Мельник В.М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу.– К., Здоров'я, 2002.
- Ripetska R., Deneha I., Hrynovets V., Hysyk M. Diseases of the Periodontium. Etiology. Pathogenesis. Diagnosis. Treatment.– Lviv: Liga-Press, 2004.– 174 s.

Допоміжна

1. Борисенко А.В. Карієс зубів.– К.: Книга плюс, 2000.– 342 с.
2. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология / Е.В. Боровский: учебник для студентов медицинских вузов. – М.: Мед. информ. агентство, 2006. – 840 с.
3. Данилевский Н.Ф. Заболевания пародонта / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко.– К.: „Здоров'я”, 2000.– 464 с.
4. Данилевський М.Ф. та співавт. Практикум з терапевтичної стоматології. Фантомний курс.– Львів: Світ, 1993.
5. Методичні вказівки до практичних занять з пропедевтики терапевтичної стоматології /Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик.– Львів, 2003.– 98 с.
6. Ніколишин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколишин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.1; – Полтава: Дивосвіт, 2005.– 392 с.
7. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик.– Львів, 2002.– 159 с.
8. Рациональная фармакотерапия в стоматологии: рук. для практикующих врачей /под. ред. Г.М. Барера.– М.: Литтерра, 2006.– 568 с.
9. Терапевтическая стоматология: учебник (Под. ред. Ю.М. Максимовского).– М.: Медицина, 2002.– 640 с.
10. Терапевтична стоматологія / За ред. проф. А.К. Ніколишина.– Вінниця: Нова Книга, 2012.– С. 379-427.

11. Терапевтична стоматологія: підручник у чотирьох томах / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Полігун, Л.Ф. Сідельнікова, О.Ф. Несин.– К.: Здоров'я, 2004.– Т. 2.– 400 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Офіційний сайт Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: <http://www.meduniv.lviv.ua/>
- Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:
  2. Електронний каталог бібліотеки.
  2. Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.
  2. Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
- Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
  - <http://bookmed.by/stomatologiya/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanij-skorikova-l-a.html>
  - http://dentalss.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaja_stomatologija/propedevtika_stomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422
  - <http://www.library.gov.ua/novi-nadkhodzhenia/stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2/802-stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2>
  - <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>
  - http://stom.at.ua/load/ehlektronnye_knigi/terapevticheskaja_stomatologija/5
  - <http://www.stomatkniga.ru/>
  - <http://fb2.booksgid.com/medicina/76513-k-kapustin-stomatologiya.html>
  - <http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>
  - <http://vk.com/pages?oid=-4152612&p=%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9B.%D0%90.%2C%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%92.%D0%90.%2C%D0%91%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9D.%D0%9F.%2C%D0%9B%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%9D.%D0%92.%2C%D0%95%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%98.%D0%92.%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%92>
  - <http://www.webmedinfo.ru/borovskij-e-v-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik-dlya-studentov-medicinskix-vuzov.html>